

A Fővárosi Ítéltábla a Bódis Ügyvédi Iroda (**jogi képviselő címe**) által képviselt **felperes neve (felperes címe)** felperesnek,
a Guba Ügyvédi Iroda (**jogi képviselő címe**) által képviselt **alperes neve (alperes címe)** alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása, eredeti állapot helyreállítása és 9.990.450 forint engedményezett összeg és kamatai megfizetése iránt indult perében,
a Nógrád Megyei Bíróság 2011. december 20. napján kelt, 7.G.20.893/2010/75. számú ítélete ellen az alperes által előterjesztett fellebbezés folytán, a 2013. március 22. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 2.500.000 (Kettőmillió-ötszázezer) forint fellebbezési eljárási illetéket, továbbá a felperesnek tizenöt nap alatt 500.000 (Ötszázezer) forint + áfa másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság 75. sorszámú ítéletével megállapította, hogy a felperes mint eladó, illetve bérbeadó és az alperes mint vevő, illetve bérlő által 2007. augusztus 8-án megkötött gépekre, berendezésekre vonatkozó, 60.000.000 forint + áfa vételárat tartalmazó adásvételi szerződés, a különféle típusú kövek adásvételére, leszállítására vonatkozó 173.200.000 forint vételárat tartalmazó szerződés, és a felperesi kőbányára és létesítményeire kötött bérleti szerződés érvénytelen; „a peres felek az eredeti állapot helyreállítása körében a szerződésbe foglalt teljesítésre nem kötelesek., a vagyontárgyak a felperes tulajdonában maradnak”. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Kötelezte az alperest,

hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 5.000.000 forint perköltséget. Kötelezte az alperest, hogy 900.000 forint, a felperest pedig, hogy 599.624 forint illetéket fizessen meg az államnak külön felhívásra.

Az ítélet indoklása szerint a felperes felszámolását a ...i Bíróság 2008. február 25-i kezdő időponttal rendelte el.

Ezt megelőzően, 2007. augusztus 8-án a felperes és az alperes egy bérleti szerződést kötött a felperes tulajdonában lévő kőbányára és egyéb létesítményekre vonatkozóan, a 2007. augusztus 8-tól 2008. december 30-ig terjedő időszakra.

A szerződés 3. pontja szerint a bérlő egy összegben, a szerződéskötés napján megfizetett a bérbeadó részére a teljes bérleti díjként 8,5 millió forint + áfa összeget, kikötve, hogy havi bontásban 500.000 forint + áfa a bérleti díj, amelybe a közüzemi díj és rezsiköltség nem tartozik. A bérlő vállalta annak fizetését, és a közüzemi szolgáltatóknál a közüzemi szerződések „nevére való átíratását”. A 4. pont szerint a bérlő köteles a rendelkezésre bocsátott ingatlant rendeltetésszerűen használni és tűrni, hogy a bérbeadó ellenőrizze a használatot. A 7. pont szerint a bérbeadó szavatolt azért, hogy a bérleményre vonatkozóan harmadik személynek nincs olyan joga, amely a bérlőt a bérlemény használatában korlátozza, vagy akadályozza, illetve a bérlemény mentes minden pertől, igénytől. A bérbeadó a bérlőnek elővásárlási jogot biztosított a 12. pont szerint. A peres felek ügyvezetői cégszerűen aláírták a szerződést.

A felek ugyanekkor adásvételi szerződést kötöttek 173.200.000 forint értékű kő eladásáról, amelynek második pontja szerint a vevő az ömlesztett, feldolgozatlan kő értékének 10%-át számla ellenében a szerződés aláírásakor megfizeti. A megállapított kömennyiséget pedig 2008. december 31-ig köteles leszállítani az eladó a vevőnek. A szerződést **Hné.H.B.** ügyvéd készítette és ellenjegyezte.

Ugyancsak 2007. augusztus 8-án kötöttek a peres felek adásvételi szerződést a felperes tulajdonában álló, bányában található, leltári szám szerint felsorolt gépekre, eszközökre, berendezésekre, azok darabonkénti értékét a szerződésben nem határozták meg. A szerződést a **KÜI, K.Cs** ügyvéd készítette ...on.

A szerződés 2. pontja szerint a tárgyak vételára 60.000.000 forint + áfa (azaz: 72.000.000 forint). Ugyanezen pont szerint a vevő a vételárat a szerződés megkötését megelőzően már megfizette az eladó részére, amit az a szerződés aláírásával ismer el. A 6. pont szerint a felek úgy nyilatkoztak, hogy a vevő birtokba vette a szerződéskötést megelőzően, ugyanezen a napon az ingóságokat.

Ugyancsak ezen a napon a felek egy teljesítési igazolást állítottak ki, amely szerint az alperes **D.T.** ügyvezető révén 3796 tonna, 2055 ONZ típusú követ - melynek bruttó értéke 8.199.672 forint - átvett, azt a **felperes** leszállította.

A gépek vételére vonatkozóan készpénzfizetési móddal számlát állított ki a felperesi ügyvezető 72.000.000 forintról ... számon, és a darabos kő adásvételéről ugyanekkor 14.400.000 forint áfát is tartalmazó ... számlát állította ki.

A bérleti díj megfizetéséről ugyanezen a napon a ... számú számlát állította ki 10.200.000 forint áfát is tartalmazó összeggel a felperes volt ügyvezetője.

Ez utóbbiról 2007. augusztus 10-én állított ki pénztári bevételi bizonylatot a felperes (... sorszámon), 228.000 tonna kő megvásárlásáról is 2007. augusztus 10-én készült bevételi pénztárbizonylat (... sorszám alatt).

A bányagépek, eszközök, egyéb felszerelések vásárlása kapcsán kiállított számla alapján ugyanazon a napon állított ki bevételi bizonylatot a felperes ... sorszámon.

A felperes volt ügyvezetője azonban ezt követően **Hné.H.B.** jogi képviselőjének is úgy nyilatkozott, hogy ténylegesen ezeket a pénzüsszegeket nem kapta meg, és 2007. október 12-én a ...i Polgármesteri Hivatalban is birtokvédelmi kérelme előterjesztésekor előadta, hogy a bérleti szerződés nem a valóságnak megfelelő, mivel a díj kifizetése nem történt meg, és az abban foglalt feltételeknek a bérlő nem tett eleget.

Az alperes ügyvezetője a 2007. augusztus 9-én kelt megbízási szerződése szerint az alperes nevében megbízta **M.S.t** - aki már az ügyletek előkészítését korábban megkezdte - azzal, hogy a szerződések alapján tulajdonát képező ingóságokat és a kitermelésre váró, illetve már kitermelt kőterméket az alperes nevében és képviselőjében értékesítse, szállítási szerződést kössön az alperes által meghatározott vételáron. **M.S.** és az alperes ügyvezetője már régóta baráti viszonyban és üzleti kapcsolatban álltak.

Mivel a felperes a felszámolást megelőző időszakban jelentős tartozást halmozott fel, volt ügyvezetője, **P.Z.** különféle magánszemélyektől kölcsönöket vett fel a kőbánya működtetése érdekében, majd miután **L.A.** közvetítésével megismerkedett **M.S.**ral és az ő révén került kapcsolatba a **D.T.** által vezetett alperessel. Az elsőfokú bíróság ismertette a **M.S.** és társa ellen indult büntetőügyben a ... Bíróság ... számú ítéletét, amely szerint **M.S.**, **M.S.** (aki **P.Z.** hitelezője is volt) és **S.Á.**tól 36.000.000 forint összeget vett át, amelyet részben a felperesi kőbánya üzemeltetésére fordított.

A megállapított tényállás szerint e magánszemélyeknek vázolta üzleti elképzeléseit, amely szerint a **felperes**ből a vagyont ki kell menteni, amelyhez egy tőkeerős, komoly cég szükségeltetik, amit az APEH nem tud jogilag támadni, ez a cég pedig a **D.T.** által vezetett alperes **M.S.** ekkor azt is elmondta, hogy a bánya gépei a alperesbe már át vannak mentve, bérleti szerződést is kötött a **felperes** és az alperes a bánya használatára, továbbá nagy mennyiségű, mintegy 200.000 tonna még ki nem termelt követ is „lepapíroztak” egymás között ezek a cégek. Ez az ítélet fellebbezés hiányában 2011. május 19-én jogerőre emelkedett.

2007. augusztus 21-től **M.S.** kezdeményezésére **S.S.t** bízták meg a felperesi ügyvezetésével, amely még azon év szeptemberében véget ért és ismételten **P.Z.** vette át az ügyvezetői tisztséget. **S.S.** ügyvezető is átadott **M.S.**nak 10,5 millió forintot a bányába való befektetésként, abban bízva, hogy ennek fejében üzletrészt szerezhet, de erre nem került sor.

A jelen perbeli szerződések pénzügyi teljesítését érintően a ... Megyei Bíróságnál is folyt eljárás, amelyben ... számú ítéletével a bíróság elutasította az alperes közigazgatási perben felperesként benyújtott keresetét, amelyben az APEH Észak-magyarországi Regionális Igazgatóság Általános Forgalmi Adó Ellenőrzés Osztálya határozatának felülvizsgálatát kérte (ebben az alperes terhére az adóhatóság 14.281.000 forint adókülönbözetet állapított meg, amelyből 13.579.000 forint jogosulatlan visszaigénylésnek minősült).

A közigazgatási perben a bíróság az elutasító ítélet indokolásában azt állapította meg, hogy a szerződésekben szereplő gazdasági események nem realizálódtak, a teljesítés nem történt meg. A Legfelsőbb Bíróság a megyei bíróság határozatát

felülvizsgálati ítéletével hatályában fenntartotta azzal, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást teljes körűen feltárta, a bizonyítékokat pedig okszerűen mérlegelte.

A ... Megyei Bíróság ... számú ítéletével elutasította a **TH Kft.** felperesnek az alperes elleni keresetét. Az ítéleti tényállás szerint a 8.199.672 forint vételáron kő adásvételére kötött szerződés nem jött létre a teljesítési igazolás ellenére, mert olyan mennyiségű kő, amely a teljesítési igazolás szerint átadásra került, a felszámolás kezdő időpontjában nem volt meg. A bíróság az alperes előadását elfogadta a jogügylet létre nem jöttével kapcsolatosan, megállapítva, hogy a **felperesnek** nem volt olyan követelése, amelyet a felperesre engedményezhetett volna. Ebben a perben a 13. sorszámú előkészítő iratában az alperes képviselője kifejtette, hogy egyrészt a felszámoló elállt a szerződéstől, másrészt pedig sztorizta a követelés alapjául szolgáló számlát, így az alperes mentesül a fizetési kötelezettség alól.

Ugyanakkor arra is hivatkozott az alperes, hogy a szerződés - mivel lehetetlen szolgáltatásra irányul - semmis; a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény irányadó rendelkezése szerint 2007 májusát követően ugyanis a **felperest** nem illette meg a bányászati jog, mert azt értékesítette a **Z Kft.**-nek, így bányászati jog hiányában a kitermelendő kővön tulajdonjogot sem szerezhette. Ha a kő nem volt kitermelve, azt a **felperes** nem is adhatta el, ha pedig jogosulatlanul, bányászati jog hiányában kitermelte, akkor azon tulajdonjogot nem szerezhette, így ez esetben sem adhatta el. Mindkét esetben semmis az adásvételi szerződés, amelyre bárki határidő nélkül hivatkozhat. A semmisség bizonyításával pedig az alperes mentesül fizetési kötelezettsége alól.

Az elsőfokú bíróság ismertette: a felperes 2008. május 20-án érkezett keresetlevelében kérte annak megállapítását, hogy a felperes és az alperes között létrejött gépek, eszközök adásvételére vonatkozó és a kő adásvételére vonatkozó szerződés érvénytelen, és rendelje el az eredeti állapot helyreállítását, valamint kötelezze az alperest a perköltség megfizetésére.

A kereset jogalapjaként a Cstv. 40. § (1) bekezdését és a Ptk. 234. § (1), 237. § (1) és 200. § (2) bekezdését jelölte meg. A pertárgy értékét pedig a két szerződésben kikötött ellenértékben, 279.840.000 forintban határozta meg.

Keresetét kiterjesztette 2009. november 7-én az alperes ügyvezetője által a 2008. szeptember 16-án, a ... számú jegyzőkönyvben felhozott „engedményezési szerződésre is jogalap nélküli gazdagodás címén”, majd a Cstv. 40. § (1) bekezdésére és a jóerkölcsbe ütközés miatti érvénytelenségre hivatkozott a 2010. november 29-én érkezett 18. sorszámú észrevételében.

Arra is hivatkozott, hogy a felek részben színlelt, részben más okból törvénysértő szerződésekkel próbálták leplezni a felperes vagyonának csökkentésére irányuló ügyleteket. A felszámolás alatt álló felperes vagyonának elvonására, csökkentésére irányult az engedményezési szerződés is, amelynek alapján az alperes javára történt meg a felperest illető 8.780.466 forint és 1.209.986 forint kifizetése. E szerint: a felperes értékesítette a követ a bányából, a befolyt összeget pedig engedményezte az alperesre, de erről semmilyen bizonylat nem készült. E tárgyi kereset kiterjesztés tekintetében a pertárgy értékét 9.990.452 forintban határozta meg.

Az elsőfokú bíróság összefoglalta az alperes ellenkérelmét, amelyben a kereset elutasítását kérte.

A 2007. augusztus 8-án kelt szerződések tekintetében arra hivatkozott, hogy három konjunktív feltételt kell bizonyítania a felszámolónak ahhoz, hogy a Cstv. 40. § (1) bekezdése alapján eredményesen támadhassa meg a szerződéseket. Bizonyítást pedig fel sem ajánlott a hitelezők kijátszására vonatkozó adósi szándék vagy a jóerkölcsbe ütközés igazolására.

Azt állította, a megtámadás elkésett a Cstv. szerint, a felszámoló elmulasztotta a megtámadási határidőt.

A kereset kiterjesztése kapcsán pedig arra hivatkozott, hogy érdemi ellenkérelmet még nem is terjesztett elő az illetékességi kifogása kapcsán, amelyet zárónyilatkozatában tett meg.

Ugyanakkor a 2009. december 15-én beérkezett 31. sorszámú beadványa szerint az alperes ellenkérelmet terjesztett elő a felperes 8.780.466 forint és járulékai, valamint 1.209.986 forint és járulékai iránt, jogalap nélküli gazdagodás jogcímén előterjesztett kereseti kérelem kapcsán. Kérte annak elutasítását, és a felperes perköltségben marasztalását.

Az elsőfokú bíróság az okirati bizonyítékok, tanúvallomások és a felek nyilatkozatai alapján a keresetet nagyobb részben megalapozottnak találta.

A Vám- és Pénzügyőrség Nyomozó Hivatalának nyomozati jegyzőkönyvébe foglalt **M.S.** gyanúsított nyilatkozatából, ami 2008. augusztus 19-én kelt, az tűnik ki, hogy a gépek, berendezések, valamint a kő adásvételére kötött szerződések lényegében biztosítékot jelentettek **D.T.**-nek a **felperes**be történt befektetése érdekében. **M.S.** vallomása szerint ő találta ki azt, hogy a bányában a gépeket **D.T.** vásárolja meg és ha a termelés beindul, a **M** visszaveszi a gépeket; az volt a lényeg, hogy **D.T.** pénzére legyen fedezet. **D.T.** azért kellett az üzletbe, hogy **P.Z.** magánjellegű adósságait részben kifizesse, amire majdnem minden esetben a **M** volt a kezes. Azért kellett tehát **D.T.**, hogy pénzt hozzon ebbe az üzletbe, és a pénz „**Pnak**” kellett személyesen. Az augusztus 13-án kelt vallomása szerint pedig azt adta elő a gyanúsított, hogy azért kellett megírni a szerződéseket **D.T.** cégével, ha esetleg felszámolás alá kerülne a **M**, akkor is el tudják szállítani a követ. Ezért történt a faktorálás is, hogy az eladott kő értékét már az alperes kapja meg.

A ... számú jegyzőkönyvbe foglalt tanúvallomása szerint a kő vásárlási szerződés lényegében azért került megkötésre, mert **P.Z.**-nek mint magánszemélynek is adtak kölcsönt a magántartozások kifizetésére, és az alperesi ügyvezető ezzel biztosította azt, hogy ez a pénz visszaforgatásra került, illetve majd megkapják **M.S.**, csendestársai és **Di** alperesi ügyvezető is. Tanúvallomása szerint **M.S.**, lényegében csendestársként szerepelt ebben az üzletben és **D.T.** adta volna vissza neki azt az összeget, amit a bányába beinvestáltak.

Az őrző-védőkkel a szerződés az alperes nevében jött létre, de **M.S.** személyesen fizette az ezzel kapcsolatos költségeket. Csak a számlát állították ki az alperes nevére; a számlázás tehát nem felelt meg a valós eseményeknek. Tanúvallomásában kitért arra is, hogy a tartozások eltüntetése fejében nem valós tartalmú okiratokat is készítettek a hitelezőkkel. Mindezekből kitűnik, hogy **M.S.** **D.T.**

felhatalmazása alapján vele szándékegységben végezte a **M** ügyleteit annak reményében, hogy a beruházásuk a kft. kőtermelése után megtérül és hasznot hajt. A gépek, berendezések adásvételével kapcsolatban a felperes tartalmilag a szerződés színlelt voltára hivatkozott a jóerkölcsbe ütközés mellett azzal, hogy utalt rá: lényegében nem is akarta megvásárolni ezeket az eszközöket az alperesi ügyvezető, és amikor az APEH adóvégrehajtása megtörtént, nem is tekintette azokat saját tulajdonának, mivel nem indított végrehajtási igénypert a foglalás feloldása érdekében.

Ez is arra utal, hogy az adásvételi szerződés lényegében biztosítékot képezett az alperesi ügyvezető „befektetése” biztosítására, függetlenül attól, hogy az alperes nyilatkozata szerint azt adásvételi szerződésnek tekinti.

Az adásvételi szerződés tehát színlelt, ezért a Ptk. 207. § (6) bekezdése szerint semmis. A **felperes**be való alperesi ügyvezetői befektetést, vagy **M.S.** tanúvallomása szerinti **P.Z.**nak adott magánkölcson megtérülésének biztosítását szolgálta, a nem nevesített háttérszerződés biztosítására, amely alapján azonban nem történt bizonyítottan tényleges fizetés.

A színlelt szerződés semmis, ezért az érvénytelenség jogkövetkezményeit kellett alkalmazni.

A kő adásvételével kapcsolatos szerződés tekintetében a felperes arra hivatkozott, hogy az alperes a ... Megyei Bíróság ... számú ügye előkészítő iratában részletesen kifejtette, hogy miért semmis a bányászati törvény előírásai folytán.

Ezért, ha az alperes maga is semmisnek tekintette a szerződést, akkor a felperesnek ezt külön bizonyítani nem kellett.

Ezzel ellentétben nem megalapozott az alperes perbeli védekezése, amely szerint záró-nyilatkozatában már azt adta elő, hogy mégsem irányult lehetetlen szolgáltatásra a bányászati jog híján a kő eladására vonatkozó szerződés, mert a szerződéskötés napján kellett volna, hogy tudjon arról az alperes; a bányászati jog hiányáról azonban **P.Z.** megtevesztette őt.

Ennek azonban a szerződés semmisségére vonatkozóan nincs jogi jelentősége a **felperes** tekintetében, amely az alperes által más perben hasonló kőeladás kapcsán is elismert semmisségre alappal hivatkozhatott.

Az elsőfokú bíróság szerint helyesen utalt arra a felperes, hogy a meghallgatott tanúk vallomása nem aggályos, összevetve a per egyéb bizonyítékaival.

Az elsőfokú bíróság kifejtette: az érvénytelenség megállapítása folytán, az eredeti állapot helyreállítása körében a birtokba adásról nem kellett rendelkezni, mivel a felperes birtokában vannak a szerződéssel érintett vagyontárgyak; a vételár visszatérítéséről pedig azért nem kellett rendelkezni, mivel tényleges kifizetés nem történt. Ezt a ... Megyei Bíróság jogerős közigazgatási ítélete állapította meg. Arra helyesen hivatkozott az alperes, hogy a közigazgatási bíróság a polgári jogi érvénytelenséget, vagy a büntető jogi felelősséget nem vizsgálta, az azonban kitűnik a Legfelsőbb Bíróság által hatályában fenntartott jogerős ítéletből, hogy magát az ügylet tartalmi valóságát vizsgálni volt köteles és azt állapította meg, hogy tényleges kifizetés az alperes részéről nem történt; ezért az adóhiány megállapító határozat helytálló volt.

Az elsőfokú bíróság a teljesítés tekintetében az alperes lényegében a saját nyilatkozatát és **M.S.**, valamint élettársa tanúvallomását tekintette mérvadónak,

azonban ezek a tanúk a pénz kifizetése tárgyában érdektelennek nem tekinthetők, az alperesi ügyvezetőkkel való kapcsolatuk „az üzletbe való közös be szállásuk” és **M.M.** által az alperesi ügyvezetőnek adott kölcsönre tekintettel.

Ezzel szemben áll több tanú vallomása is a nyomozati eljárásban (**L.A.**, **M.S.**, **B.P.**). **M.S.** tanúvallomásában arra is utal, hogy a **M** vagyonáért nem kell fizetni, mert az alperesbe lesz minden átmentve; **P.Z.** nem kapta meg ezt a pénzt, ezért is szükség volt annak utólagos „lepapírozására”.

Az elsőfokú bíróság rögzítette: **Hné.H.B.** a nyomozati eljárásban 2008. április 10-én úgy nyilatkozott, hogy a szerződéskötés után már másnap kereste **P.Z.**t és kérdezte, hogy megkapta-e a pénzt. Erre azt adta elő **P.Z.**, hogy abban állapodtak meg **M.S.**ral, hogy majd a tartozásokat fogja rendezni ebből a pénzből; azt neki nem adja át, mert nem bízik benne. A 2008. szeptember 16-án tartott tárgyalás 7. számú jegyzőkönyvében is hasonlóan nyilatkozott tanúként a szerződésnél résztvevő ügyvéd. Előadta: a későbbiekben, amikor találkozott **P.Z.**nal, ő mondta neki, hogy nem kapott pénzt ezekkel az ügyletekkel kapcsolatosan; ezért a 2011. április 18-án több év múlva tett azon tanúvallomásának, hogy erre már nem emlékszik, nem rontja le korábbi nyilatkozatának bizonyító erejét.

Az elsőfokú bíróság az alperesi ügyvezető által a kifizetés fedezetének rendelkezésre állására vonatkozóan előadott nyilatkozatot is aggályosnak találta, mert az részben ellentétben áll az általa csatolt okirati bizonyítékkal. Ezért az a nyilatkozat, hogy az alperesi ügyvezető 40 millió forintot (későbbi nyilatkozat szerint 38 millió) kapott **N.J.**től, és 2007 augusztusában ezt tudta felhasználni a kifizetésre, nem bizonyított; arra is figyelemmel, hogy 2006-ban történt meg a „kölcsönadási” szerződés.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a kézi pénztárra vonatkozó főkönyvi katon önmagában nem bizonyítja a 96 millió forint tényleges átadását a felperes volt ügyvezetője részére. Az ügybe bevont szakértő (40. sorszám) úgy nyilatkozott, hogy a bankszámlát nem vizsgálta, mivel az alperes maga úgy nyilatkozott, hogy a kézi pénztárból történt meg a kifizetés. A tagi hitelszerződés pedig azért aggályos, mert azt az alperesi ügyvezető saját magával kötötte. Az 53 millió forint tagi kölcsön befizetésére vonatkozó okirat tekintetében azt adta elő az alperesi ügyvezető, hogy azt a **N.J.**től kapott kölcsönből és a **M.M.**től kapott 10 millió forintból fizette be, azonban ez az összecszerűség nem igazolható. Ezzel az okirattal az alperes eredményesen nem bizonyította, hogy 40 millió forint 2007. augusztus 7-én rendelkezésére állt ebből az összegből, de a 10 millió forint kölcsönről sem áll rendelkezésre tényleges kifizetési bizonylat.

A bérleti szerződést a felperes a keresetlevélben nem támadta, de utóbb annak semmisségére is hivatkozott. Ahogy arra az alperes a korábban más gazdasági perben kifejtett ellenkérelmében helyesen utalt, a semmisségre bárki határidő nélkül hivatkozhat a Ptk. 234. § (1) bekezdése szerint, így erre a per záró szakaszában is volt lehetőség.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a bérleti szerződés a bánya bérlete vonatkozásában osztja a „kőeladás” jogi sorsát, erre helyesen hivatkozott a felperes, így az a jogszabályba ütközés folytán semmis. **T.M.** 2008. április 16-án, a nyomozati eljárásban tett tanúvallomása szerint megkereste őt az alperesi ügyvezető azzal, hogy szeretne „bányászkodni”, de ezt csak a bányászatra jogosult

engedélyével alvállalkozóként tehetné volna meg. Bányászatra azonban az ingatlanokat nem lehet bérbe adni. Más irányú hasznosításra pedig a bérleti szerződés nem utal.

E szerződés helyett egyébként a jogvitára tekintettel, a felszámoló bérleti szerződést kötött a gépsorokra, eszközökre 2008 októberében a bérleti díj letéti kezelésével, de ennek az adott perben semmisnek tekintett szerződés szempontjából nem volt jogi jelentősége.

A felperes kereset kiterjesztése az alperesre engedményezett kő vételára tekintetében nem alapos.

Az elsőfokú bíróság helytállónak találta abban a részben az alperes védekezését, amely szerint a Cstv. 40. § (1) bekezdés b) pontja szerint a tudomásszerzéstől számított 90 napon belül, de legfeljebb a felszámolást elrendelő végzés közzétételének időpontjától számított 1 éves jogvesztő határidőn belül támadhatja meg a felszámoló keresettel az adós által kötött olyan szerződést, amelynek tárgya az adós vagyonából történő ingyenes elidegenítés, vagy feltűnően aránytalan értékkülönbözettel megkötött visszterhes jogügylet. Az adott esetben a Cstv. szerinti megtámadási határidő már eltelt, tekintve, hogy az alperesi ügyvezető a 2008. szeptember 16-án kelt jegyzőkönyvben nyilatkozott erről az ügyletről és a felperes a keresetet csak 2009 novemberében terjesztette elő. Eddig az időpontig már a felszámolás közzétételétől számított 1 éves jogvesztő határidő is eltelt. Másodlagosan, jóerkölcsbe ütközésre sem hivatkozhat a felperes, ugyanarra a tényállásra alapítva.

Míg az első két augusztus 8-án kelt szerződés esetében a Cstv. 40. §-a szerinti feltételek nem álltak fenn, így a felperes hivatkozhatott önállóan, másodlagos kereseti kérelmében semmisségi okra, a színlelt szerződés vagy a jogszabályba ütközés folytán, az utóbbi kereset kiterjesztés esetében azonban csak a Cstv. 40. § (1) bekezdés b) pontja szerinti megtámadási jog alapján érvényesíthetett volna követelést.

Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság a keresetet e tekintetben is elutasította.

Az elsőfokú bíróság ítéletét az alperes támadta meg fellebbezéssel, amelyben az elsőfokú bíróság ítéletének érvénytelenségét megállapító rendelkezései megváltoztatását és az eredeti állapot helyreállítása körében tett ítéleti rendelkezések mellőzését és a kereset teljes elutasítását, továbbá a felperes első- és másodfokú perköltség megtérítésére kötelezését kérte. Az ügyvédi munkadíj megállapítását a csatolt megbízási szerződés alapján igényelte.

Fellebbezését az alábbiakkal indokolta:

A fellebbezett ítélet jogi érvelése alapvetően téves és az évtizedes bírói gyakorlatnak mond ellent. A megállapított tényállás gyakorlatilag minden részében megalapozatlan és óriási mértékben hiányos, az ítélet az elsőfokú bíróság saját megállapításait szinte teljes mértékben nélkülözi, logikai törések találhatók benne, a levezetés önmagával is ellentmondásba keveredik. A bizonyítékok 90%-át meg sem említi, ehelyett más bíróságok és hatóságok korábbi ítéleteire támaszkodik és

ítéletét kizárólag azokra alapítja, figyelmen kívül hagyva az azoknak ellentmondó perbeli bizonyítékokat. Az elsőfokú bíróság tehát a legelemibb indokolási kötelezettségének sem tett eleget, ítélete felülbírálatra gyakorlatilag alkalmatlan. Az alperes a per során többször kiemelte, hogy a Pp. 3. § (3) és a 164. § (1) bekezdése alapján a felperesnek kellett volna perbeli állításait bizonyítani. A bíróságnak indokolnia kellett volna, hogy mi alapján fogadta el **P.Z.**t hiteles személynek, a „**P**-i állítások” és az ő vallomására épülő bizonyítékok ugyanis nem alkalmasak arra, hogy az okiratokkal és tanúvallomásokkal ellentétes felperesi előadásokat alátámasszák.

Az első fokú ítélet iratellenes, több helyen kirívóan okszerűtlen, logikátlan és ellentmondásos megállapításokat tartalmaz [BH 2006. 1526. (Pfv.IX.21.680/2006.)]. A perbeli szerződések a Pp. 196. § (1) bekezdés b) és e) pontja, a készpénzfizetési számlák pedig a Pp. 196. § (1) bekezdés d) pontja alapján teljes bizonyító erejű magánokiratnak minősülnek. Azt a tényt, hogy a 96,6 millió forintot **P.Z.** a felperes képviseletében átvette, okiratok bizonyítják. A felperest terhelte az a kötelezettség, hogy az okiratok tartalmával szemben bizonyítsa az állítását.

Az ügyvéd által ellenjegyzett okirat esetén az ügyvéd igen részletes, koherens és okiratokkal egybevágó tanúvallomásának alkalmasnak kellett volna lennie a felperesi kereset megdöntésére, hiszen mindkét féltől független és anyagilag érdektelen személytől származik, aki hamis tanúzás esetén a teljes szakmai karrierjét kockáztatná, és aki aggálytalan vallomást tett; ezt a vallomást az elsőfokú bíróság meg sem említette.

P.Z. szavahihetőségét illetően annyi aggály merült fel, hogy vallomását ki kellett volna rekeszteni a bizonyítékok közül, azoknak a személyeknek a vallomásával együtt, akik arról nyilatkoztak, amit nekik ő utólag mesélt el.

Az elsőfokú bíróság döntése megalapozatlan, hiszen önmagában azzal, hogy az elsőfokú bíróság más döntésekre hivatkozott, amelyek nem is kötik, nem tett eleget indokolási kötelezettségének, ráadásul nem oldotta fel e döntések és a perbeli bizonyítékok közötti ellentmondásokat.

Az alperes érthetetlennek találta, hogy ha az elsőfokú bíróság véleménye szerint az adóhatósági döntés a vételár kifizetéséről megalapozza az ítéleti döntést, akkor miért volt szükség egy 3 és fél évig tartó elsőfokú eljárásra és a számtalan bizonyítási cselekményre. Nem mellékesen, maga az adóhivatali határozat rögzíti, hogy „az adójogi minősítésnek a felek polgári jogviszonyára természetesen nincs kihatása”. Helyes ítélezés esetén a bizonyítékok összességéből kellene egy végkövetkeztetést levonni, azonban ez az adott esetben fordítva történt: az elsőfokú bíróság azokat a bizonyítékokat, amelyek legalább részben alátámasztották a döntését, részletesen tárgyalta, azokat azonban meg sem említi, amelyek ellentmondanak az ítéletének.

Hivatkozva a BH 2001. 29., a BDT 2008. 1857., a BDT 2008. 1742., a BDT 2007. 1617., a BDT 2005.1123., a BDT 2001. 390., a BDT 1999. 13., a BH 2000. 457. és a BH 1997. 583. eseti döntésekre kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság szerint kizárólag az alperes színlelt, ezért jogi álláspontja téves, mivel az egyöntetű bírói gyakorlat szerint az egyoldalú színlelés nem eredményez semmisséget. Megjegyezte: az a ténymegállapítás is megalapozatlan, hogy az alperes célja az adásvételi

szerződésekkel biztosíték szerzése volt a befektetéseire, hiszen maguk az adásvételek voltak a befektetések.

A fellebbező alperes szerint „az ítéletből csak lépten-nyomon következtetve lehet kiolvasni, hogy a jogszabályba ütközés is az érvénytelenné nyilvánítás okai között szerepelt.” Azonban ezt a jogi álláspontot is tévesnek tartotta (BDT 2006. 1450.). Úgy vélte, az adott esetben nincs olyan explicit jogszabályi előírás, amelybe a szerződések ütköznének.

Utalt arra, hogy az alperes a 2008. november 8. napján kelt előkészítő iratában részletesen tárgyalta a bányászati joggal kapcsolatos jogi helyzetet (BDT 2004. 1055.). Az alperes maga is csak a szerződéskötést követően tudta meg, hogy a felperes megtévesztette a bányászati jog vonatkozásában, ez azonban nem tette a szerződést érvénytelenné, mivel a felperes a leszállítási kötelezettségét nem azonnal, hanem másfél év alatt volt köteles teljesíteni. Másrészt a szerződés egyik pontja sem köti ki, hogy a felperes a zsunypusztai bányából köteles kitermelni a követ és azt sem, hogy a kitermelt kőnek saját kitermelésűnek kell lennie. Harmadrészt, vitatta, hogy nem volt kitermelve kő a bányában a szerződéskötéskor. Maga a szerződés is rögzíti, hogy volt kitermelt kő, a felperes ezzel ellentétes állítását semmivel sem igazolta. A felperest tehát bizonyítási kötelezettség terhelte, azonban nem terjesztett elő bizonyítási indítványt, így a keresetet még a felperesi jogi álláspont elfogadása esetén is el kellett volna utasítani, bizonyítottság hiánya miatt.

Állította: a tagi hitelnek megvolt a fedezete. Összességében az alperesi előadást a fedezet meglétéről okiratok tömege támasztja alá, míg a felperesi állítást, amely az okiratokkal és az azokban foglalt saját nyilatkozatokkal ellentétes, csak érdekelt tanúvallomások támasztják alá. Az elsőfokú bíróság ezzel kapcsolatos indokolása pedig teljes mértékben megalapozatlan.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az első fokú ítélet helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltség fizetésére kötelezését kérte.

Előadta: az ítélet érdemben helytálló; az elsőfokú bíróság a terjedelmes peranyagból azoknak a bizonyítékoknak az értékelésére tért ki, amelyeket az ügy eldöntése szempontjából meghatározónak tartott.

Álláspontja szerint a Pp. 4. § (1) bekezdése nem zárja el a bíróságot attól, hogy a más bíróság, hatóság által feltárt bizonyítékokat, illetve megállapított tényállást az ítélet meghozatala során figyelembe vegyen. Az alperes az elsőfokú eljárás során is és a fellebbezésében is hivatkozik a tanúként kihallgatott ügyvédek vallomásaira. Az ügyvédek azt kétségtelenül alá tudják támasztani, hogy az ügy szereplői előttük milyen nyilatkozatokat tettek, azonban vallomásuk a nyilatkozatok valóságtartalmára nézve nem bizonyító erejű. Az pedig a per során bebizonyosodott, hogy az adásvételi szerződésekben, bérleti szerződésben kikötött ellenérték valójában nem került kifizetésre.

A perben az egyik leglényegesebb kérdés, hogy az alperesi ügyvezető a felperes volt ügyvezetőjének átadott-e egy „reklámszatyorban” 96.600.000 forint készpénzt vagy sem. Az alperesnek a legfontosabb bizonyítékai a pénzátadásra azok a pénztárbizonylatok, amelyek egyébként nem a pénzátadáskor, hanem jóval később készültek, ezért nem alkalmasak a gazdasági esemény hitelt érdemlő bizonyítására.

A bizonyítási eljárás során e bizonylatok hitelessége megdőlt, a párhuzamosan folyó büntetőeljárásban és a jelen peres eljárásban beszerzett tanúvallomások, okirati bizonyítékok a pénzátadás tényleges megtörténtét cáfolták. Megjegyezte: teljességgel hihetetlen is az az alperesi előadás, mely szerint az alperesi ügyvezető négy szemközt, elismervény nélkül egy „reklámszatyorban” átad 96.600.000 forintot készpénzben, amikor a felek más esetekben százezer forintos tételekről is elismervényeket írtak.

Kiemelte: tény, hogy **P.Z.** vallomásaiban, magatartásában tapasztalhatók ellentmondások, azonban a felperesi felszámoló éppen azokat a szerződéseket volt kénytelen megtámadni a Cstv. 40. §-a alapján, amelyeket **P.Z.** kötött az alperessel, illetve az alperes nevében eljáró személyekkel, s amely szerződések a felszámolás alá került cég vagyonvesztését eredményezték. Az alperesi oldalon eljáró személyek vallomásaiban legalább annyi ellentmondás fedezhető fel. Mivel a felperes ellen felszámolási eljárás folyik, **P.Z.**-nak már nem fűződik különös érdeke a per eldöntéséhez, hiszen abból annak sikere esetén sem részesedne; ezzel szemben az alperesi tanúk személyi érdekeltisége egyértelműen fennáll. Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú eljárás során részletesen elemezte a büntetőeljárás anyagából beszerzett bizonyítékokat, amelyek megdöntik az alperesi álláspontot, illetve összességükben meggyőzően cáfolják a 96.600.000 forint átadását.

Előadta: a pénz átadásától függetlenül egyébként semmisnek minősül a kő eladásáról szóló szerződés, valamint a bánya-ingatlanra vonatkozó bérleti szerződés, hiszen sem a kővagyonról, sem a bánya üzemeltetésének átengedéséről **P.Z.** a felperes nevében jogszerűen nem rendelkezhetett. Másrészt nem is volt célja az alperesnek (**M** nyilatkozata szerint) a bánya művelése, üzemeltetése.

Az alperes a felperessel úgy kötött szerződéseket kő mennyiség és gépek, eszközök megvásárlására, hogy esze ágában sem volt a vételár tényleges megfizetése, ezzel szemben csalárd módon úgy járt el, utólagosan olyan okiratokat készíttetett, amelyekből formálisan úgy látszott, mintha a vételár kifizetésre került volna. Erre tekintettel ezek a szerződések nemcsak a Cstv. 40. §-ába ütközőek, hanem a jóerkölcsbe ütközésük miatt semmisek is.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást azzal egészítette ki, hogy a ...i Ítéltábla Bf.... számú ítéletével a ... Törvényszék 2012. április 23. napján kelt ítéletét annyiban változtatta meg, hogy **M.S.** II. rendű vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható. Egyebekben helyben hagyta az elsőfokú bíróság ítéletét.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a döntése alapjául szolgáló tényállást - lényeges eljárási szabálysértés nélkül, a releváns bizonyítékok okszerű mérlegelésével - lényegében helyesen állapította meg, s érdemben helytálló az abból levont jogi következtetése

is. Az alperes fellebbezésében felhozottak nem voltak alkalmasak arra, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének érdemi helyességét megkérdőjelezzék.

Az elsőfokú bíróság ítéletében, a bizonyítás terjedelmes anyagából elsősorban azokat a bizonyítékokat emelte ki, amelyekre a tényállást alapította, ugyanakkor érintette azokat a lényegesebb ellentétes bizonyítékokat is, amelyeket elvetett. Az ítélőtábla - figyelemmel a közvetlenség elvére is - nem észlelt olyan, az elsőfokú bíróság által okszerűtlenül értékelt, illetve indokolatlanul figyelmen kívül hagyott bizonyítékot, amely a fellebbezéssel támadott ítélet megalapozatlanságát, vagy a bizonyítási eljárás szabályainak lényeges megsértését igazolta volna, ezért nem látott okot sem az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére, sem a megállapított tényállás - bizonyítékok felülmérlegelésével történő - megváltoztatására [Pp. 206. §]. Az ítélőtábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a jogszabályoknak megfelelően használta fel - okirati bizonyítékként - az ítéletében említett bírósági és hatósági eljárások anyagát, az azok során meghozott határozatokat.

Az adott jogvita eldöntése szempontjából annak a ténymegállapításnak volt kiemelkedő, s a támadott szerződéseket - a Cstv. 40. § (1) bekezdése szempontjából - minősítő jelentősége, hogy a teljes bizonyító erejű magánokiratban a felperes által elismert - pénzszolgáltatásra vonatkozó - teljesítéssel, illetve az erre utaló egyéb okirati bizonyítékokkal szemben álló közvetett bizonyítékok, az ügylet, a felek, illetve képviselőik személyes körülményei, s az ezekből, objektív ismérvek alapján meghatározható ügyleti célra is figyelemmel megállapítható-e, hogy ténylegesen az alperes részéről nem történt teljesítés. Ha ugyanis a felek úgy foglalták írásba a teljesítés korábbi megtörténtét, hogy erre valójában nem került sor, alappal vonható le az a következtetés, hogy az adós vagyonának átruházása ellenérték nélkül, ingyenesen történt, márpedig az ingyenesség objektíve megalapozza a szerződés eredményes megtámadását a Cstv. 40. § (1) bekezdés b) pontja alapján.

Az ítélőtábla e körben elfogadta az elsőfokú bíróság ténymegállapítását, amely szerint a felperes az okirati bizonyítékokban szereplő pénzszolgáltatásokat ténylegesen - szerződésbeli nyilatkozata ellenére - nem kapta meg.

A felperes megállapítási keresetét megalapozó jogvédelmi érdek [Pp. 123. §] fennállása - mivel a jogvita a felszámolás körébe tartozó, s a felszámolási eljárás keretében értékesítendő vagyonára vonatkozott - egyértelműen megállapítható volt, s az adott jogviszony alapján a felszámoló marasztalást nem kérhetett, hiszen a felperes sem teljesített.

A Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú bíróság jogi indokolását - az általa megállapított tényállás alapján - annyiban pontosítja, illetve egészíti ki, hogy az adásvételi szerződések annyiban színleltek, hogy a felek ténylegesen vételár fizetése nélkül kívánták átruházni a kő, illetve a gépek, berendezések tulajdonjogát, ezért az adásvételi szerződés ingyenes tulajdonszerzést leplez [Ptk. 207. § (6) bekezdés].

Az adósi vagyon kritikus időszakban bekövetkezett ingyenes megszerzésére vonatkozó szerződés azonban a Cstv. 40. § (1) bekezdés b) pontja alapján eredményesen megtámadható.

Az ítéltábla álláspontja szerint helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság abban a kérdésben is, hogy a bányatelek bérbe adása és a bányászati tevékenység folytatására vonatkozó megállapodás - a bányafelügyelet engedélyének hiányában - jogszabályba ütközés miatt semmis [Ptk. 200. § (2) bekezdés, 1993. évi XLVIII. törvény 5. § (1), (3) bekezdés, 6. § (1) bekezdés].

A fentiek alapján, az ítélet fellebbezett részét illetően az ítéltábla osztotta az elsőfokú bíróság jogi álláspontját abban a kérdésben, hogy a felek között 2007. augusztus 8. napján létrejött bérleti és adásvételi szerződések joghatást nem válthatnak ki [Ptk. 237. §, Cstv. 40. §].

A fenti indokok alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Mivel a fellebbezés nem vezetett eredményre, az alperes köteles megfizetni az államnak - külön felhívásra - 2. 500.000 forint fellebbezési eljárási illetéket [Itv. 46. § (1), 74. § (2) bekezdés, 1/2012. KMPJE jogegységi határozat, 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés], továbbá a felperesnek 500.000 forint + áfa másodfokú perköltséget.

Budapest, 2013. március 22.

Pálné dr. Mikola Júlia s.k.
a tanács elnöke

. Vuleta Csaba s.k.
előadó bíró

dr. Volein Anna s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
(Varga Beatrix)